

Lægger planer i dialog med byboere

Jens Peter Lunden er en af seks landmænd, der som forsøg har haft en tidlig dialog om deres fremtidsplaner med folk på egnen, kommunen, naturfrednings- og andre foreninger. Det var en god proces, mener han.

Af Per Henrik Hansen, Landbruget i Landskabet

Et ret usædvanligt møde, der blev holdt i medborgerhuset i Asdal kort før julen 2013, kan være med til at ændre den måde, større danske landbrug og kommuner lægger fremtidsplaner på.

Dagsordenen for mødet i Asdal - som ligger få kilometer sydøst for Hirtshals - lød på dialog om fremtiden for Asdal Hovedgård, der er en svinebedrift med 930 års-søer, smågrise og 8.000 slagtesvin.

Foruden gårdens ejer, Jens Peter Lunden, deltog også en række naboer, beboere i den nærliggende landsby Åbyen, repræsentanter for lokale borger- og turistforeninger, Danmarks Naturfredningsforenings lokal-komite samt Hjørring Kommune.

Mødet var et eksperiment. Heller ikke i Hjørring Kommune er det normalt, at en udviklingsorienteret land-

Det er spændene at få tanker og ideer fra folk i lokalområdet, mener Jens Peter Lunden. Foto: Michael Bo Rasmussen.

mand holder møde med folk fra lokalområdet, naturvenner og kommune for at få en snak om fremtidsplanerne for bedriften. Og da slet ikke lang tid før der er lavet tegninger til et nyt staldbyggeri eller andet, endsiges indleveret en miljøansøgning til kommunen.

Men Jens Peter Lunden havde nogle måneder forinden sagt ja tak til en invita-

tion til deltage i projektet Landbruget i Landskabet.

Tidlig dialog

Projektet, som var et samarbejde mellem en række parter (se faktaboks), havde som mål at udvikle en metode til at forbedre landmænds og kommuners planlægning i det åbne land gennem lokal dialog og samarbejde. Tankgangen er, at tager man

I projekt Landbruget i Landskabet blev der arbejdet med en metode til at finde fælles løsninger, til gavn for både landbrug og natur. Foto: Michael Bo Rasmussen/Baghuset.

en dialog, før nogen har lagt sig fast på en plan, vil det være muligt at finde løsninger, som kommer både landbrugsvirksomheden og andre interesser i møde.

For Jens Peter Lunden og de fem andre landmænd, der deltog i Landbruget i Landskabet, indebar den nye dialog-metode, at de først fik besøg af medarbejdere fra kommunen og den lokale landboforening - i dette tilfælde LandboNord. På dette møde blev der talt om landmandens og hans families værdier og visioner for fremtiden.

Desuden foretog kommunen en kortlægning og analyse af natur-, byudviklings-, drikkevands- og andre interesser i det område, hvor bedriften ligger.

Deltagere diskuterede

Derefter var det tid for at tromme alle, der kunne have en interesse i udviklingen på Asdal Hovedgård, sammen til mødet hin december-aften i medborgerhuset.

Jens Peter Lunden var spændt på, hvordan debatten ville blive, når han i et oplæg fortalte, at han på sigt gerne vil fordoble sin svineproduktion. Det skal ske ved at flytte ud af staldene på stedet bygge nyt på et areal kaldet Skinken, cirka 600 meter øst for hovedgården.

Her har Lunden allerede i dag et staldanlæg og en gyllebeholder, bygget i 2005. Men siden da er der kommet nye krav til afstand mellem stald og bymæssig bebyggelse; og selv om Skinken ligger længere fra Åbyen end de 350 meter, der udgør afstanden mellem Åbyens bygrænse og de gamle bygninger på Asdal Hovedgård, så må han med de gældende regler ikke fordoble produktionen på Skinken.

Udfordrer lovgivningen

Trods lovens bespænd syntes han og de andre delta-

Landbruget i Landskabet

Deltagere i samarbejdsprojektet Landbruget i Landskabet

- Seks landmænd (fire i Hjørring Kommune, to i Norddjurs Kommune)
- Seges
- Hjørring Kommune
- Norddjurs Kommune
- LandboNord
- Djursland Landboforening
- Aalborg Universitet (Institut for Samfundsudvikling og Planlægning)
- Aarhus Universitet (Institut for Bioscience, Kalø og Silkeborg).

gere i projekt Landbruget i Landskabet, at det kunne være spændende at høre forsamlingens holdning til en fordobling og flytning af produktionen. Projektet handlede nemlig også om at udfordre gældende lovgivning og se, om dette kan lade sig gøre at tale sig frem til lokal enighed, hvis der med en ændret lovgivning skulle blive større råderum for, hvad en kommune selv kan bestemme.

Jens Peter Lunden var glad efter mødet.

- Folk var forstående overfor vores ønske om at fordoble produktionen og flytte den ud til Skinken. Men de vil være sikre på, at det ikke kommer til at lugte, og de vil gerne have en ny vej, så vores transporter ikke skal køre gennem Åbyen for at komme ud på motorvejsnettet, som vi skal i dag, fortæller han.

Uanset hvad udflytningsplanerne ender med, så mener Lunden, at den tidlige dialog har givet ham et bedre grundlag for at lægge planer for bedriftens udvikling, og at større udviklingsorienterede landbrug generelt kan lære af den måde at arbejde på.

Flyttet meget i hoveder

- Det har været rigtigt spændende at have en dialog med mennesker uden for bedriften. At få tanker og ideer fra

dem har flyttet meget i vores hoveder. Desuden har kommunen fået fuld indsigt i vores bedrift og fremtidsplaner, og det har gjort, at deres tillid til mig og min tillid til dem er blevet meget større, siger han.

Han understreger dog også, at hvis der virkelig skal gang i lokal dialog og samarbejde om planlægning, så skal kommunerne have større mulighed for at træffe beslutninger om natur, landbrug og miljøforhold.

- Vi skal have staten med på, at der skal ændres i love og regler. Det nationale regelsæt, som vi kender det i dag, tager ikke tilstrækkeligt hensyn til helheden, mener han.

Også på rådhuset i Hjørring er der stor tilfredshed med erfaringerne fra den nye måde at føre lokal dialog på.

- Vi er blevet bekræftet i, at for eksempel en landmands byggeprojekt også kan være af værdi for dem, der bor i området, og de vil gerne ind i en dialog om det. Det vil landmanden også, for han vil gerne have et godt forhold til sine naboer, siger Knud Suhr, miljømedarbejder i kommunen.

På hjemmesiden www.landbrugetilandskabet.dk kan man læse meget mere om Landbruget i Landskabet og projektets resultater.

I efteråret forbedrer Caryx vinterfastheden og sikrer en hurtig vækststart i foråret.

Anvendt i foråret stimulerer det udviklingen af sideskud og afgrødehøjden reduceres. Sideeffekt mod rodhalsråd.

Ready-to-grow

Læs mere på www.agro.basf.dk

BASF
We create chemistry

Plantebeskyttelsesmidler skal anvendes på forsvarlig måde. Læs altid etiketten og oplysninger om produktet for anvendelse. Vær opmærksom på de advarselsætninger og advarselssymboler, der fremgår af etiketten.